

סילבוס

קשיים מובנים בטיפול במכורים בארץ - 61774

תאריך עדכון אחרון 14-01-2024

2 HU Credits:

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שבתאי לויט

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: shabtaylevit284@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שלישי 1600-1630 או בתאום טלפוני 0556642736

מורי הקורס:

ד"ר שבתאי לויט

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בהכרות עם תחום הטיפול בהתמכרויות. בקורס נלמד על הקשר שבין הגדרת

התופעה לבין המדיניות והגישות הטיפוליות שהתפתחו לאורה. נתמקד ב: א. שתי הגישות המרכזיות בתחום הטיפול בהתמכרויות; ב. נעסוק בסוגיות מרכזיות בטיפול באוכלוסיית המכורים. כגון: תפקיד המטפל באוכלוסייה זו, נשים והתמכרויות, העברה בינדורית והתמכרויות ובעיות רפואיות נוספות □ פיסיות ונפשיות (morbidty-co). כמו כן נעסוק בשיטות התערבות שהוכחו מחקרית שהן יעילות בטיפול במכורים לסמים.

מטרות הקורס:

5. מטרת הקורס:

- א. הכרות עם הגישות השונות לטיפול בהתמכרויות.
- ב. ההיסטוריה של טיפול במכורים בעולם המערבי ובארץ.
- ג. הכרות עם הקשיים המובנים שבין מטפל למטופל באוכלוסייה זו.
- ד. הכרות עם אוכלוסיות שונות בתוך קבוצת המכורים: נשים, אבחנה כפולה, והעברה בינדורית.
- ה. הכרות עם שלוש שיטות התערבות שיעילות הוכחה מחקרית: גישת הראיון המוטיבציוני (Miller & Prolonged Exposure, Foa, 1997), טראומה-בפוסט לטיפול ממושכת חשיפה (Rolnick, 2002), גישת המיפוי (Simpson & Dansereau, 2009),

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

תוצרי למידה

- * התלמיד ירכוש ידע בהגדרות בסיסיות ועכשוויות בתחום ההתמכרות.
- * התלמיד ירכוש ידע על שכיחות התופעה של שימוש בסמים בארץ ובעולם, ובעזרתו ינתח ויפרש באופן עצמאי נתונים חדשים המופעים בתקשורת חדשות לבקרים.
- * התלמיד ירכוש ידע את אסכולות הטיפול המרכזיות בתחום ואת השירותים השונים הנגזרים מהן. בעזרת ידע זה, התלמיד ידע לנתח שרות בתחום הטיפול בהתמכרויות.
- * התלמיד ירכוש ידע על תת אוכלוסיות הדורשות התייחסות מיוחדת בתוך אוכלוסייה זו: נשים, אבחנה כפולה, וילדים של .... וירכוש כלים בסיסיים לטיפול באוכלוסיות אלו.
- * התלמיד ירכוש ידע על המיוחדות של אוכלוסייה זו, ואת השפעתה על עבודת המטפל.
- * התלמיד ירכוש ידע ראשוני עם שיטות טיפול מבוססות מחקר שהוכחו את יעילותן בעבודה עם אוכלוסייה זו.

דרישות נוכחות (%) :

85

שיטת ההוראה בקורס: 7. דרכי הוראה:

שילוב של הרצאה פרונטלית, קריאת ספרות ודיון בכיתה, והצגת סרטוני וידאו, להכרות עם

ההתערבויות מבוססות ראיות. התלמידים יעודדו להביא מקרים מההכשרה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

רשימת נושאי הקורס
ההתייחסות לאחר דרך הדוגמא של 'המתמכר לסמים'.
הגדרות בנושאי ההתמכרויות.
היסטוריה של ההתייחסות לתופעה של שימוש לטובה ושימוש לרעה בסמים.
שכיחות התופעה בעולם ובארץ.
אסכולות הטיפול בהתמכרויות.
תת אוכלוסיות בתוך אוכלוסיית המכורים: נשים, אבחנה כפולה וילדים להורים/הורה מכור.
שיטות התערבות שיעילות הוכחה באופן מחקרי בתחום.

חומר חובה לקריאה:

בביליוגרפיה:

*פרנק, ח. לוונטל, א. (2002) התמכרויות לסמים: מונח שעבר זמנו. בתוך: מ. חובב (עורך), טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל □ התפתחות, תיאור מצב וסוגיות (עמ' 292-279). תל-אביב: הוצאת צ'ריקובר

*טייכמן, מ. (1995). השימוש בסמים ובאלכוהול: גורמים ומניעים. בתוך: ד. גרין, (עורך). סמים-עובדות, שאלות ובעיות (עמ' 109-77). משרד הבטחון.

*שיף, מ., לויט, ש., כהן-מורנו, ר., הס, נ., גומל, מ., וגלזר. נ. (2009). קבוצת הסתגלות במרכז מתדון כגשר להקטנת המודרות של אוכלוסיית מכורים קשים. ביטחון סוציאלי, 80. (עמ' 127-103)

*בלייך, א., אדלסון, מ. (2000). התמכרות לאופייטים כמחלת מוח כרונית. קונספציה חדשה לבעיה ותיקה, ובחינה חוזרת של הטיפול במתדון לאורה. הרפואה, 138, ו', (עמ' 457-454).

*בר - המבורגר, ר. (2009). השימוש בסמים ובאלכוהול 1989-2009. הוצא מתוך